

Waarom worden grootverbruikers gespaard?



Column
Frans Debets

De systemen die hernieuwbare energie leveren hebben nog subsidie nodig. De overheid heeft daarvoor een mooie regeling, de SDE-subsidie.

De ontwikkelaar van een energieproject krijgt dankzij de SDE subsidie gedurende twaalf of vijftien jaren een min of meer gegarandeerde opbrengst voor zijn productie. Dat geeft de zekerheid waarmee de investeerders verleid worden om te investeren.

Hoewel de bijdrage vanuit de subsidie steeds lager wordt, is er toch nog veel geld nodig om de gewenste groei mogelijk te maken. Dit geld wordt ingezameld via de ODE-heffing die iedereen op zijn

energierekening ziet staan. De huishoudens legden daarvoor steeds het grootste deel in, maar de regering beloofde dat de bedrijven hun aandeel zouden vergroten.

In de belastingtabellen voor 2020 en 2021 is goed te zien dat de beloofde verschuiving plaatsvindt, maar de hele grote afnemers worden toch weer ontzien. Voor elektriciteit gingen de kleingebruikers zoals u en ik van 2,73 cent naar 3 cent per kWh, de groep van 10.000 kWh tot 50.000 kWh ging van 3,75 cent naar 4,11 cent per kWh, maar de groep vanaf 10 miljoen kWh bleef op 0,4 cent per kWh.

Waarom is dat toch, waarom doen de grote afnemers niet mee? Bij

gas is het anders, daar is vanaf 170.000 m3 afname bijna geen verschil meer tussen de tariefgroepen.

De heffing is ook bedoeld om ons gedrag te beïnvloeden. In de toelichting bij de veranderingen van de ODE en de energiebelasting legde minister Wiebes uit: „Daarnaast is het van belang dat de tarieven voor de energiebelasting (EB) en ODE op termijn prikkels geven die de transitie en meer specifiek de gewenste omslag van aardgas naar elektriciteit ondersteunen”.

Dit is goed te zien bij de energiebelasting op aardgas. De ODE én de energiebelasting ging voor gas voor alle groepen omhoog. Toch merken de meeste afnemers er weinig van omdat de belastingteruggave die in uw rekening is verstopt weer omhoog gaat, van 435,68 naar 461,62 euro. En dan kunt u er nog btw bij optellen ook!

Maar degenen die veel gas afnemen merken het wel, huishoudens zullen 2,7 cent (inclusief btw) per kubieke meter meer gaan betalen aan energiebelasting en ODE, dat is bij 2000 m3 gas 54 euro. Maar vooral kleine bedrijven, scholen en sportclubs zullen het merken. Op uw rekening staan ook de kosten voor de netbeheerder, in Fryslân is dat Liander. Deze kosten zullen dit jaar ongeveer vijftien euro hoger zijn.

Hoe lang zal de stijging aanhouden? Omdat de subsidie op hernieuwbare energie minder wordt zal de groei van de ODE over drie tot vier jaar afvlakken. De kosten voor de aanpassingen van het gas- en stroomnet zijn groot, dus dat zal nog wel wat duurder worden.

De grote vraag is niet wat de kosten zijn, dat is wel ongeveer

duidelijk, maar vooral: wie het gaat betalen.

In ons systeem worden de grote afnemers steeds ontzien, hierdoor kon de energie-intensieve industrie zich goed ontwikkelen. Vanaf de jaren negentig zouden zij zich inspannen om te besparen op energie, in ruil daarvoor bleven de belastingvoordelen gehandhaafd.

Onlangs werden de besparingsconvenanten geëvalueerd, de conclusie was dat er van de besparingen niets terecht was gekomen. Het draagvlak voor dit soort constructies neemt af en tegelijkertijd is de politiek niet meer zo bang om de belastingen voor bedrijven te verhogen. Ik voorspel dat dit de komende jaren een belangrijk politiek thema zal worden.

▶ Frans Debets is deskundige op het gebied van duurzame energie